

Nr 77.

Av herr **Johansson, August**, och herr **Pettersson, Olaus**,
angående omläggning av det kommunala skatteäret
m. m.

Det är ju allom bekant att vårt nuvarande skattesystem har många större och mindre brister.

En av dessa brister är, att trots tillämpningen av införsel i lön en stor kategori skatteskolare finnes, mot vilka även det systemet är ineffektivt.

Nuvarande depressionstid, med arbetslöshet och minskade inkomster på alla områden, torde bliva en ännu svårare prövning för stat och kommun, därigenom att skatt uttages för långt efter det inkomsten, som ligger till grund för skatten, erhållits. Även den olägenheten kommer därigenom till, att skatt, som under högre konjunktur debiterats, förfaller till betalning under tider av arbetslöshet och dåliga inkomster, varför densamma ej kan nöjaktigt indrivas, utan måste efterskänkas. Till stor del rubbas sålunda de samhälleliga och kommunala räkenskapernas och funktionernas stabilitet.

För att på detta område få ett bättre förhållande, skulle ju för alla parter vara fördelaktigt, om det kommunala budgetsåret kunde, i likhet med vad som skett med statens budgetsår, framflyttas så, att skatt finge erläggas samma år som inkomsten erhållits, vilket ju vore det rätta.

De fördelar som denna omläggning skulle medföra skulle säkert många gånger uppväga svårigheterna vid dess genomförande. Det bidroge till, att beskattningen kunde bli rättvis och att s. k. skatteskolning ej behövde förekomma, till skada för ärliga skattebetalare.

För uttagande och erläggande av skatt skulle ju ett både be-

kvämt och effektivt sätt kunna åstadkommas för större delen av folket eller alla, vilkas inkomst erhålles genom lön i olika former, därigenom att alla skattskyldiga försåges med obligatorisk skattebok, samt att vid lönebetalning arbets- eller lönegivaren förpliktades, att av lönen innehålla av skattesamhället, där lönen erhålles, uträknade och för året fastställd skatteprocent, vilket belopp sedan skulle antecknas i den personliga skatteboken samt månadsvis av lönegivaren inlevereras till kommunalkassören.

Härigenom vunnes följande fördelar:

Den, som har att erlægga skatten, kunde lättare fullgöra detta, då det ej bleve så stor summa på en gång. Under tid av arbetslöshet och utan inkomster, ingen skatt. Ej heller efterräkningar vid flyttning från en kommun till en annan. Det nuvarande indrivningssystemets långsamma och tidsödande arbete bortfaller, och den stora kategori, som nämnes skatteskokkare, minskas.

Genom de månadsvis inlevererade medlen finge skattesamhället sådana tillgängliga för löpande behov under alla tider av året.

Systemet skulle kunna tillämpas på följande sätt:

Kommunen eller skattesamhället fastställer, med ledning av föregående års räkenskaper, i god tid, eller senast 15 januari, den skatteprocent, som skall utgå av inkomst och andra skatteobjekt för det löpande året, samt kungör detta.

Obligatorisk skattebok utfärdas för rikets alla skattskyldiga.

Arbetsgivare och alla, som utbetala lön inom kommun och skattesamhälle, förpliktas att vid lönens utbetalande innehålla och i lönetagarens skattebok anteckna den procent, som sålunda innehållits, samt månadsvis inleverera detta belopp till vederbörande kassor.

Vid skatteårets slut, då skattosedlarna skola kvitteras, har den skattskyldige att uppvisa sin skattebok, som angiver, hur stort belopp han inbetalt under året. Är det för litet, skall det felande erläggas, men där för mycket erlagts, på grund av beviljat avdrag för hustru och minderåriga barn eller av annan orsak, skall detta vid kvittering av skattosedel återlämnas, vilket ju då blir sparadt belopp. Skatteprocenten avdrages i alla de fall, där lön utgår med minst 10 kronor pr gång.

Den orätt, som skulle ligga däruti, att lika avdrag göres för alla, såväl de som ha endast personligt skatteavdrag som de som åtnjuta skattelindring för försörjningsplikt eller större barnantal,

gottgöres ju vid kvitteringen av skatten, då vad som för mycket erlagts återbäres.

Till förtydligande härav anföres följande enkla exempel. Ogift person med en inkomst av 1,500 kronor i ett skattesamhälle där kommunalpensions-, ja, t. o. m. kronoskatten utgår med tillsammans 10 procent av hela inkomsten, skulle således vid årets slut ha 150 kronor antecknade i skatteboken. Som någon skattelindring av honom ej åtnjutes, går detta belopp åt vid kvitteringen. Beträffande gift person eller annan, som på grund av försörjningsplikt eller för minderåriga barn beviljas skattelindring, med t. ex. 300 kronor för hustru och 100 kronor för varje barn under 15 år, skulle den som hade hustru och 5 barn således ha skattat för 800 kronor för mycket, vadan han vid skattedelns kvittering skulle äga återfå 80 kronor, som således vore en besparing.

Härigenom skulle den flera gånger väckta frågan om ungar- och ungmö-skatt vara förverkligad, utom den inverkan det kunde ha på benägenheten för familjebildning samt till förhindrande av skatteskolning.

Rörande andra skatteobjekt såsom inkomst av rörelse och fast egendom m. fl. blir ju saken svårare att tillfredsställande ordna. Men borde även av dessa skatteobjekt en viss procent månadsvis erläggas, för att, då klarhet rörande årets sammanlagda inkomster av rörelsen vid årets slut vunnits vid skattekvitteringen utjämnas på sätt ovan anförts.

Vid de fall där skatteskyldig åtnjuter inkomst i annan kommun än där han är bosatt, kunna ju skattemedel, som inbetalats i inkomst-kommunen, inlevereras till bostadskommunen, för att vid där förekommande skattedelns kvittering utjämnas i enlighet med den personliga skatteboken och skattedelns slutsumma.

Av de antydningar, som här anförts, torde framgå, att genom en sådan skattereform, utarbetad på ett praktiskt och lättförståeligt sätt, skulle stora fördelar vinnas och en stor mängd olägenheter, som vidlåda det nuvarande systemet bortfalla.

Under hänvisning till vad som här i korthet anförts, få vi härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville, med beaktande av i motionen anförda synpunkter, låta utarbeta och

för riksdagen framlägga förslag om det kommunala skatteårets tillbakaflyttande, i likhet med vad som skett för kronoskattens erläggande;

att skatten uttages samma år, som inkomsten åtnjutes, och att skatten uttages procentuellt av alla under skatteåret vid vecko- eller månadslönens utbetalande; samt

att arbets- eller lönegivare, vari även staten bör inräknas, åläggas att ansvara för skattens erläggande för alla skatteskyldiga, som i ena eller andra formen hos dem åtnjuta lön eller inkomst.

Stockholm den 18 januari 1922.

August W. Johansson.

Ol. Pettersson.
